

การบริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็ง
ของชุมชนในจังหวัดนครปฐม

MANAGING THE RELATIONSHIP BETWEEN THE TEMPLE AND THE LOCAL GOVERNMENT
ORGANIZATION FOR THE STRENGTH OF THE COMMUNITY IN NAKHON PATHOM
PROVINCE

พระครูบุญญาภิสิทธิ์

Phrakru Poonyaphisan

มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Pathumthani University

Email: cio.pravit@gmail.com

Received 14 February 2023; Revised 29 April 2023; Accepted 30 April 2023.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการ ระดับความสัมพันธ์ และเสนอแนวทางการบริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนครปฐม เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ พระภิกษุและบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม จำนวน 386 รูป/คน โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย และการสุ่มอย่างเป็นระบบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ การวิจัยเชิงคุณภาพ และการตีความหมายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารจัดการ ระดับความสัมพันธ์ และระดับการบริหารจัดการความสัมพันธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีแนวทางในการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาโดยการปรึกษาหารือร่วมกัน มีการเรียนรู้ธรรม เช่น การศึกษาผ่านช่องทางออนไลน์ วัดช่วยสนับสนุนงานสงเคราะห์ในด้านสถานที่ จัดตั้งมูลนิธิกองทุน ส่งเสริมอาชีพและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ โดยวัดเป็นศูนย์กลาง ฝึกจิตใจให้มีคุณธรรมและจริยธรรม ส่งเสริมสุขภาพอนามัย นำร่องการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่เกิดจากความต้องการของผู้เรียนและประชาชน เป็นการเรียนรู้ตลอดชีพที่ทุกคนมีความสุขจากการเรียนรู้ ตลอดจนองค์กรที่จัดการศึกษาก็มีความสุขจากการจัดการศึกษาที่ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย เป็นการศึกษาแบบเปิด เป็นไปตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดขึ้นร่วมกันเพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน เป็นการเสริมพลังให้เกิดแรงบันดาลใจเพื่อก้าวเดินไปข้างหน้าร่วมกันอย่างมั่นคง

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ; ความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กร; ความเข้มแข็งของชุมชน

Abstract

This study aimed to examine the management level, relationship level, and to propose a management approach for the relationship between the temple and the local administrative organization in order to enhance the community in Nakhon Pathom Province. The research method employed was an integration of qualitative and quantitative research. The sample group consisted of 386 monks and local government personnel in Nakhon Pathom Province, selected through simple random sampling and systematic random sampling techniques. Data collection was carried out through the use of interview forms and questionnaires. The data was analyzed using statistical techniques such as percentage, mean, and standard deviation, and multiple regression analysis, followed by qualitative research and descriptive interpretation.

The results indicated that the overall management level and relationship level between the temple and the local administrative organization was at a high level. The guidelines for organizing Buddhist activities included mutual consultation, Dharma learning, such as online education, support for welfare work, establishment of a fund foundation, promotion of careers, dissemination of information, training in ethics and morality, health promotion, and participatory education. The study emphasized the importance of lifelong learning and open communication to build morale and empower individuals to work together towards a common goal.

Keywords: Management; relationship between temples and organizations; community strength

บทนำ

วัด เป็นสิ่งที่สถาบันสังคมสังคมไทยเป็นเวลายาวนาน มีบทบาททั้งในด้านการเผยแผ่ หลักธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทั้งเป็นแหล่งศึกษาวิชาความรู้ เป็นโรงเรียนของชาวไทย มาโบราณกาล เป็นโรงพยาบาล เป็นที่พำนักพักใจ และเป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม (Thongdee Suratecho, P.D. 9, Royal Institute) ประเทศไทยเป็นดินแดนพระพุทธศาสนา ประชาชนอาศัยอยู่ร่วมกันอย่างสันติภาพ เพราะต่างมุ่งสร้างกุศลคุณงามความดี โดยยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการดำเนินชีวิต เว้นจากการเบียดเบียนกัน ประกอบสัมมาอาชีพ ซื่อสัตย์ สุจริต แต่เมื่อเวลาแปรเปลี่ยนไปกลับพบว่า ประชาชนเกิดความขัดแย้งกันอย่างรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปรากฏการณ์ความรุนแรงทางการเมือง ในหลายชุมชนมีกลุ่มคนที่มีความคิดแตกต่างทางการเมืองกันอย่างชัดเจน เกิดการบ่มเพาะความเกลียดชังกัน จากการเลือกรับสื่อที่นำเสนอความคิดเห็นทางการเมืองที่สอดคล้องกับมุมมองของตน และแบ่งขั้วแยกกันอย่างเห็นได้ชัด ยิ่งไปกว่านั้นความรุนแรงได้ขยายตัวไปถึงในระดับครอบครัว จนกระทั่งเกิดการเสียชีวิตและความสัมพันธ์ที่แตกร้าง จากความรุนแรงที่กล่าวมาอันนำมาซึ่งการสูญเสียอย่างประเมินค่ามิได้ และเกิดสภาพสังคมแห่งความหวาดระแวง คำถามที่ตามมาคือ รากเหง้าของปัญหาของสังคมไทยคืออะไร ซึ่งมีหลายฝ่ายพยายามให้คำอธิบายต่อปัญหาดังกล่าวว่าเป็นการแข่งขันเชิงอำนาจ การทุจริตประพฤติดมิชอบของผู้มีอำนาจ ความรู้สึกที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม การถูกเลือกปฏิบัติ ช่องว่างทางเศรษฐกิจและสังคมระหว่างคนจนกับคนรวย ตลอดจนโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรที่แตกต่างกัน (King Prajadhipok's Institute, 2012)

การกำหนดนโยบายหรือแผนการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาต่อไปที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถือเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุด ให้สอดคล้องกับการแก้ปัญหาที่ต้องเริ่มจากฐานล่างที่เป็นฐานสำคัญของประเทศดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น อีกเหตุผลที่สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหมาะสมที่จะเป็นองค์กรหลักในการเสริมสร้างสันติสุขและความสมานฉันท์ในพื้นที่ได้แก่ การมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ 1) การเป็นองค์กรที่มีความรับผิดชอบตามกฎหมายที่มีความใกล้ชิดกับปัญหา 2) การเป็นองค์กรที่มีความรับผิดชอบทางการเมืองที่จะต้องดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รวมถึงการตอบสนองปัญหาของประชาชนอย่างรวดเร็ว 3) การเป็นองค์กรที่มีความรับผิดชอบทางสังคมเพราะผู้บริหาร และสมาชิกสภาท้องถิ่นล้วนมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน (Thanongsak Taweethong, 2014) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีความเหมาะสมที่สามารถทำหน้าที่เป็นหน่วยงานในการเสริมสร้างความสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นในท้องถิ่น อันเป็นรากฐานสำคัญที่ก่อให้เกิดความสมานฉันท์ในระดับชาติ (Kovit Puangngam, 2012) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนนั้นต้องอาศัยความร่วมมือทุกภาคส่วน เพื่อขับเคลื่อนให้ชุมชนมีความสำนึกรับผิดชอบต่อประโยชน์ส่วนรวม มีกิจกรรมกระบวนการสาธารณะ พื้นที่การสื่อสารข้อมูลภายในองค์กรและชุมชน เพื่อเกิดความรู้ความเข้าใจ ความไว้วางใจ จากภายในชุมชนเป็นพลังที่แสดงออกจนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่เป้าหมายความสมานฉันท์ของชุมชน (Chalerm Sak Boonnam, 2010)

การดำเนินงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นวัดซึ่งเป็นองค์กรนิติบุคคล เป็นศูนย์รวมของชุมชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เปรียบเสมือนตัวแทนของประชาชน ย่อมมีอาจหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นได้ เนื่องจากการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จนั้นต้องมีการติดต่อประสานงาน และการร่วมมือกันทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก ทั้งในเรื่องข้อมูลข่าวสารและการปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ในการปฏิบัติงานร่วมกัน ตามที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ในแต่ละองค์กรย่อมมีทรัพยากรที่แตกต่างกัน มีความต้องการแตกต่างกัน และมีแนวทางปฏิบัติที่แตกต่างกัน ซึ่งเหล่านี้อาจจะเป็นสาเหตุที่ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งขึ้น การเสริมสร้างความสมานฉันท์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนนั้นต้องร่วมมือร่วมใจกันแก้ปัญหาและมีความตระหนักในปัญหาของชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ต้องได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้สำหรับประชาชน และการเรียนรู้ด้านที่ยากที่สุดคือ ด้านจิตใจหรือความรู้สึก ซึ่งต้องใช้เทคนิคและวิธีการสอนจากพระพุทธศาสนา (Kornphak Chaiprayoon, 2006) จิตสำนึก เป็นความรู้สึกถึงสิ่งที่เป็นภาวะที่แท้จริงของมนุษย์ ซึ่งเป็นวิธีการที่เราจะต้องหลุดออกจากตัวของเราเอง ออกสู่สิ่งภายนอกและสู่สภาพแวดล้อม โดยการคิดถึงสิ่งที่เป็นสถานการณ์หรือปัญหาที่มนุษย์อยู่ และผลจากการมีสำนึกนี้จะทำให้สามารถแสดงออกทางด้านการกระทำและเกิดความตั้งใจที่จะกระทำ โดยทำอย่างไรให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตน ไม่ดูดาวยต่อปัญหา พร้อมจะยกระดับตนเองให้ก้าวไปสู่ความเป็นพลเมืองที่มีสิทธิมีเสียงเท่าเทียมกัน มีส่วนร่วมคิด ร่วมลงมือทำ และร่วมรับผิดชอบ (Duangporn Hengbunyaphan and Hathaichanok Buacharoen, 2009)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้ศึกษาเห็นว่าวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่างมีแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อชุมชน จึงต้องรู้จักแนวทางการจัดการความขัดแย้งที่เหมาะสมเพราะมีผลต่อการปฏิบัติงานในองค์กร จึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ของการจัดการความขัดแย้งที่มีต่อการเสริมสร้างความสมานฉันท์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนครปฐม เพื่อให้เกิดแนวทางการเสริมสร้างความสมานฉันท์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน สามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาระดับความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนครปฐม
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนครปฐม

สมมติฐานการวิจัย

การบริหารจัดการวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) บุคลากร 2) งบประมาณ 3) วัสดุอุปกรณ์ และ 4) การจัดการ มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนครปฐม

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ พื้นที่วิจัย คือ จังหวัดนครปฐม ประชากร คือ พระภิกษุและบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม จำนวน 10,676 รูป/คน กลุ่มตัวอย่าง คือ พระภิกษุและบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม 386 รูป/คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยเบื้องต้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากนั้นจึงทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบสอบถาม ประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน ความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน และแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .90 ใช้ศึกษาความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนครปฐม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ใช้ศึกษาการบริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนครปฐม

การสนทนากลุ่ม คัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญผู้ที่สามารถให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนครปฐม ในประเด็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน ความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน และแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ พฤศจิกายน 2562 - พฤศจิกายน 2563 นำข้อมูลเชิงปริมาณมาประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage)

ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิจัยเอกสาร วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล แล้วนำมาเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1) ระดับการบริหารจัดการระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนครปฐม พบว่า มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 ในขณะที่ด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09

2) ระดับความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนครปฐม พบว่า มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า หลักความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ในขณะที่การหลักความเสียสละ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22

ระดับการบริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนครปฐม พบว่า มีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของชุมชน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 ในขณะที่การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงานสงเคราะห์ประชาชน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22

การทดสอบสมมติฐานสามารถพยากรณ์ความสำเร็จของการบริหารจัดการกับความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนครปฐม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.520 จึงสามารถทำนายการบริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนครปฐม ได้ร้อยละ 52.00 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.45 + 0.21 (X_1) + 0.23 (X_2) + 0.23 (X_4) + 0.14 (X_5) - 0.14 (X_3)$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{tot} = 0.30 (Z_1) + -0.32 (Z_2) + 0.28 (Z_4) + 0.16 (Z_5) - 0.18 (Z_3)$$

3) แนวทางการบริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนครปฐม โดยการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาวัดและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา โดยการปรึกษาหารือร่วมกันกับวัดเพื่อค้นหาวิธีการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ทั้งนี้เนื่องจากบริบทปัจจุบันของสังคมไทยที่ทั้งผู้หญิงและผู้ชายต้องออกทำงานนอกบ้านเพื่อหารายได้ ในขณะที่เด็กนักเรียนธรรมนั้นสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การศึกษาผ่านช่องทางออนไลน์ การสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่มีผลต่อสภาพจิตใจจากการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เป็นบุคคลที่มีแนวคิดและแนวปฏิบัติที่พัฒนาทั้งร่างกายและจิตใจ

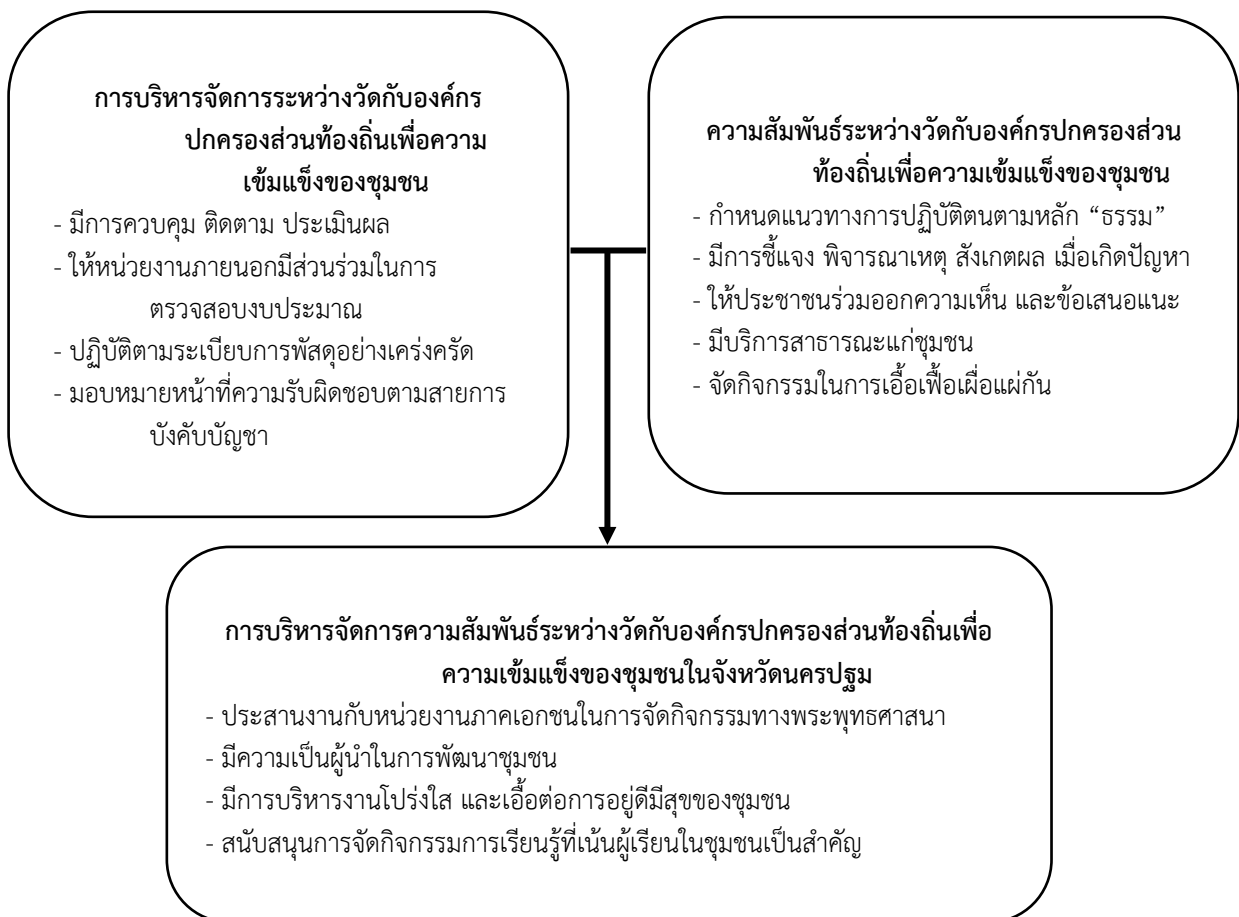
การสนับสนุนงานสงเคราะห์ประชาชนในการอำนวยความสะดวกการให้ใช้สถานที่ของวัดจัดกิจกรรมต่าง ๆ การจัดตั้งมูลนิธิกองทุนเพื่อการกุศล การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมอาชีพของประชาชน และการ

ให้ความร่วมมือกับทางราชการเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ โดยวัดเป็นศูนย์กลางการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและส่วนราชการให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วม

การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนการให้ประชาชนมีความสามารถในการพึ่งตนเองได้ โดยการให้ความรู้ การฝึกจิตใจให้มีคุณธรรมและจริยธรรม การส่งเสริมสุขภาพอนามัย การประกอบอาชีพ รวมทั้งการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

การพัฒนาการศึกษาของชุมชน โดยการนำร่องการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมขององค์กรในชุมชน เป็นการจัดการศึกษาที่เกิดจากความต้องการของผู้เรียนและประชาชน ดำเนินการภายใต้การมีส่วนร่วมขององค์กรในชุมชน จะสามารถนำไปสู่การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียนได้ทุกเพศทุกวัย เป็นการเรียนรู้ตลอดชีพที่ทุกคนมีความสุขจากการเรียนรู้ ตลอดจนองค์กรที่จัดการศึกษาก็มีความสุขจากการจัดการศึกษาที่ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย เป็นการศึกษาแบบเปิด เป็นไปตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดขึ้นร่วมกันเพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน เป็นการเสริมพลังให้เกิดแรงบันดาลใจเพื่อก้าวเดินไปข้างหน้าร่วมกันอย่างมั่นคง

สรุปองค์ความรู้

ภาพประกอบที่ 1 การบริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนครปฐม

จากภาพประกอบที่ 1 แสดงองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการบริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนครปฐม สามารถอธิบายได้ ดังนี้

การบริหารจัดการระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบุคลากรมีการควบคุม ติดตาม ประเมินผล เพื่อปรับปรุงวางแผนการปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นระยะ สนับสนุนให้หน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบงบประมาณ ปฏิบัติตามระเบียบการพัสดุในการดูแลสคูอุปกรณ์อย่างเคร่งครัด มีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบตามสายการบังคับบัญชาชัดเจน ความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติตนที่ถูกต้องตามหลัก “ธรรม” มีการชี้แจง พิจารณาเหตุ สังเกตผล เมื่อเกิดปัญหาอย่างเหมาะสม มีการประชุมเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการออกความเห็น และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา จัดให้มีบริการสาธารณะแก่ชุมชนอย่างมีคุณภาพ เป็นธรรม และทั่วถึง และจัดกิจกรรมในการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน เช่น พระสงฆ์เยี่ยมผู้ป่วยติดเตียง

การบริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนครปฐม มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาโดยการประสานงานกับหน่วยงานภาคเอกชนในการจัดกิจกรรม มีความเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชน เช่น การลอกคลอง มีการบริหารงานโปร่งใส และเอื้อต่อการอยู่ดีมีสุขของชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน สนับสนุนการจัดกิจกรรมการพัฒนาการศึกษา การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนในชุมชนเป็นสำคัญ

การอภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยนี้พบว่า การบริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนครปฐม มีการอภิปรายผล ดังนี้

1. การบริหารจัดการระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนครปฐม ที่ค้นพบจากการวิจัยนี้มีดังนี้

ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 ในขณะที่ด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 นั้นเป็นเพราะปัจจุบันการดำเนินงานถูกขับเคลื่อนด้วยงบประมาณซึ่งบุคลากรเป็นผู้รับมาเพื่อดำเนินงาน ซึ่งไม่สอดคล้องกับกับงานวิจัยของพงษ์ศักดิ์ ยิ่งชนม์เจริญ (Pongsak Yingchoncharoen, 2009) ว่า การจัดการความขัดแย้งในสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนสำคัญมาก เนื่องจากเป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีความพร้อมของเครือข่ายในชุมชน ตลอดจนมีความยืดหยุ่นสูง และมีงบประมาณเป็นของตนเอง การสร้างกลไกการป้องกันความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องตระหนัก เพื่อไม่ให้เกิดบาดแผลทางสังคม ซึ่งยากที่จะเยียวยา การแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้นทางผู้บริหารจะต้องมีความฉับไวหาข้อมูลที่ต้อง และวิเคราะห์ เพื่อหาแนวทางกลไกการเจรจา การพูดคุย เป็นสิ่งที่เป็ประโยชน์ในการหาข้อยุติ

2. ระดับความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนครปฐม ที่ค้นพบจากการวิจัยนี้มีดังนี้

ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า หลักความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ในขณะที่การหลักความเสียสละ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอังคณา บุญสิทธิ์ (Angkhana Boonsit, 2006) ว่า การระงับข้อพิพาทในท้องถิ่นไทยมีทั้งในรูปของการจัดการกับความขัดแย้งที่ทำเมื่อมีข้อพิพาท

เกิดขึ้นแล้วโดยใช้กติกาชุมชนและการป้องกันไม่ให้มีข้อพิพาทเกิดขึ้นในรูปของการสร้างความเป็นอยู่ที่ดี การสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี และการจัดสรรทรัพยากรและผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม ชุมชนมีวิถีจัดการกับความขัดแย้งโดยการประชุมให้ชาวบ้านหรือ ตัวแทนทุกกลุ่มมาร่วมกันคิดและถือเป็นข้อตกลงร่วมกันที่ทุกคนยอมรับและถือปฏิบัติ เมื่อมีการประพฤติปฏิบัติผิดไปจากข้อตกลงที่มีบทบัญญัติให้มีการชดเชยเยียวยาความเสียหายนั้น มีกระบวนการ การบูรณาการเพื่อให้ทุกคนมีความสัมพันธ์ที่ดีและมีความผูกพันกับสถาบันทางสังคม มีทักษะในการอยู่ร่วมกันอย่างยอมรับอย่างเท่าเทียมกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันและให้เกียรติกัน

3. การบริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนครปฐม ที่ค้นพบจากการวิจัยนี้มีดังนี้

กิจกรรมทางพระพุทธศาสนาวัดและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา โดยการปฎิภาหหรือร่วมกันกับวัดเพื่อค้นหาวิธีการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาทั้งนี้เนื่องจากบริบทปัจจุบันของสังคมไทยที่ทั้งผู้หญิงและผู้ชายต้องออกทำงานนอกบ้านเพื่อหารายได้ ในขณะที่เดียวกันการเรียนรู้ธรรมนั้นสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การศึกษาผ่านช่องทางออนไลน์ การสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่มีผลต่อสภาพจิตใจจากการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เป็นบุคคลที่มีแนวคิดและแนวปฏิบัติที่พัฒนาทั้งร่างกายและจิตใจ

การสนับสนุนงานสงเคราะห์ประชาชนในการอำนวยความสะดวกการใช้สถานที่ของวัดจัดกิจกรรมต่าง ๆ การจัดตั้งมูลนิธิกองทุนเพื่อการกุศล การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมอาชีพของประชาชน และการให้ความร่วมมือกับทางราชการเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ โดยวัดเป็นศูนย์กลางการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและส่วนราชการให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วม

การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนการให้ประชาชนมีความสามารถในการพึ่งตนเองได้ โดยการให้ความรู้ การฝึกจิตใจให้มีคุณธรรมและจริยธรรม การส่งเสริมสุขภาพอนามัย การประกอบอาชีพ รวมทั้งการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

การพัฒนาการศึกษาของชุมชน โดยการนำร่องการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมขององค์กรในชุมชน เป็นการจัดการศึกษาที่เกิดจากความต้องการของผู้เรียนและประชาชน ดำเนินการภายใต้การมีส่วนร่วมขององค์กรในชุมชน จะสามารถนำไปสู่การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียนได้ทุกเพศทุกวัย เป็นการเรียนรู้ตลอดชีพที่ทุกคนมีความสุขจากการเรียนรู้ ตลอดจนองค์กรที่จัดการศึกษาก็มีความสุขจากการจัดการศึกษาที่ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย เป็นการศึกษาแบบเปิด เป็นไปตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดขึ้นร่วมกันเพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน เป็นการเสริมพลังให้เกิดแรงบันดาลใจเพื่อก้าวเดินไปข้างหน้าร่วมกันอย่างมั่นคง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา เสรีนนท์ชัย (Sukanya Sereenonchai, 2007) ว่า กระบวนการประชุมประกอบด้วย ขั้นตอนการเตรียมการประชุม ระหว่างประชุมและการติดตามความประพฤติเด็ก/เยาวชนหลังการประชุม การสื่อสารที่ใช้ในการประชุมครอบคลุมจำนวนองค์ประกอบ และบทบาทของผู้เข้าร่วมประชุม สถานที่และระยะเวลาการประชุม รวมถึงการเลือกใช้คำสรรพนาม ประโยคคำถาม น้ำเสียง การฟัง และการเขียน สำหรับปัจจัยด้านการสื่อสารที่มีผลต่อการสมานฉันท์ ได้แก่ การเข้าถึงข้อเท็จจริง ความคิด ความรู้สึก และความต้องการอย่างแท้จริงของผู้กระทำผิดและผู้เสียหาย และการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสม และควรมีการใช้ວິจ્ઞาภาษาในกระบวนการประชุม ตลอดจนบรรยากาศในการประชุม ทั้งนี้การประชุมกลุ่มครอบครัว จะเป็นนโยบายสาธารณะเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของสังคมไทยได้ ต่อเมื่อสอดคล้องกับคุณลักษณะ 4 ประการ คือ เป็นการประชุมอย่างสร้างสรรค์ เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ เสริมสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน และขยายผลนำไปสู่การแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบ การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้สูงอายุในจังหวัดกาญจนบุรี มีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย ประกอบด้วย ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ รวมทั้งข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหารควรมีการกำหนดนโยบาย มีแผนแม่บทอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และสามารถนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมเกิดประโยชน์สูงสุดกับวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน
2. วัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสร้างแผนการบริหารจัดการให้มีระบบทั้งบุคคลและทรัพยากรให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น เพื่อสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของชุมชนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
3. วัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายภายนอกเพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของชุมชนให้เกิดความยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ควรประสานงานและร่วมกันดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อการพัฒนาต่อไป
2. ควรส่งเสริมการให้ความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมอย่างต่อเนื่องและทั่วทุกพื้นที่ เพื่อการต่อยอดทางการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
3. สร้างความเข้มแข็งในเรื่องคุณธรรมและความสามัคคีเพื่อให้เกิดความปรองดองอย่างยั่งยืน

3. ข้อเสนอแนะแนวทางการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่องการสร้างเครือข่ายในการบริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน
2. ควรศึกษาเรื่องการนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน
3. ควรศึกษาเรื่องการบริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่างวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนในจังหวัดนครปฐมตามหลักบวร

References

- Angkhana Boonsit. (2006). *Restorative Justice Process and Local Dispute Settlement Culture in Thailand*. Bangkok: The Thailand Research Fund.
- Chalerm Sak Boonnam. (2010). *Council of Community Organizations Driving Civil Politics for Community Solidarity. In the supporting documents of the 12th King Prajadhipok's Institute Academic Conference 2010, Volume 2*. Bangkok: Si Charoen Printing.
- Duangporn Hengbunyaphan and Hathaichanok Buacharoen, (2009). *Community democracy drives towards the most livable sub-district at Sila Loy Sub-district*. Bangkok: Q.P.
- King Prajadhipok's Institute. (2012). *Memorandum of King Prajadhipok's Award '09. in enhancing peace and reconciliation. 1st edition*. Bangkok.
- Kornphak Chaiprayoon. (2006), Presentation of educational management approaches to strengthen the power of the people in the area of democracy, *Doctor of Education*

Thesis Development Studies Department of Management Policy and Educational Leadership, Faculty of Education, Chulalongkorn University.

- Kowit Puangngam. (2012). Assessment Report of Local Administrative Organizations with Elevation for the King Prajadhipok's Award 2012, King Prajadhipok's Institute Democracy. *Doctor of Education Thesis Department of Development Studies*. Faculty of Education, Chulalongkorn University
- Pongsak Yingchoncharoen. (2009). *Local Administrative Organizations and Conflict Management in Society*. In the summary of the 11th King Prajadhipok's Institute Academic Conference on Conflict, Legitimacy and State System Reform, Fair Allocation of Benefits in Thai Society. Bangkok: King Prajadhipok's Institute.
- Sukanya Serinonchai. (2007). Communication in restorative justice. Study the case of family and community group meetings to correct and rehabilitate juvenile offenders. *Master's Degree Thesis in Language and Culture for Communication and Development*. Graduate School: Mahidol University.
- Thanongsak Taweethong. (2014). The power of local communities to create innovations in health management by using space to set the stage to revitalize local communities to the 4th Thailand Apiwat of the Year 2014. *Puen Thian Journal*. Issue dated 3 March 2014.

